

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 28-2016

Sayı: 1039

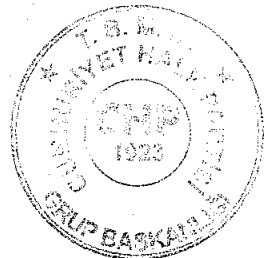
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anakarayla Bağlantısı Olmayan Ada Ve Adalar Grubundan Oluşan Yerleşim Yerlerindeki İlçe Belediyelerinin Gelirleri Konusunda Yaşadığı Sorunların Çözümü Amacı ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte ibraz edilmiştir.

Gereğini saygı ile arz ederim. 29.07.2016

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Yerleşim			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	12 Ağustos 2016	E.No:	2/1333	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
At	At	K.T.	K.T.	At
TBMM BAŞKANI	At			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
03 Ağustos 2016
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
03 Ağustos 2016
No: 67531

GENEL GEREKÇE

Bugün itibariyle Ülkemizde, anakaradan bağımsız, birer adadan oluşan iki, adalardan oluşan iki olmak üzere toplam dört ilçe ve dört ilçe belediyesi bulunmaktadır. Bunlardan ikisi birer adet, ikisi de birden çok adadan oluşmaktadır. Bu ilçelerden Bozcaada ile Gökçeada'da birer belediye bulunmakta ve Gökçeada, ilçe merkezi dışında 10 köyden oluşmaktadır. 4 Temmuz 1987 tarihinde ilçe olan, Marmara Adalarının en büyüğü olan Balıkesir'e bağlı Marmara Adası ise, 3'ü ada olmak üzere, Marmara ilçesine bağlı 5 köy ve 2 beldeden oluşmakta ve ilçe belediyesi dışında iki belde belediyesi bulunmaktadır. Bilindiği üzere, 1927'de 1151 sayılı Kanunla Çanakkale'ye bağlı Bozcaada ve Gökçeada'nın yerel yönetiminin yürütülmesi ve organizasyonuna özel bir statü verilmiştir. Bozcaada ve İmroz Kazalarının Mahalli İdareleri Hakkında Kanun, Çanakkale iline bağlı İmroz (Gökçeada) ve Bozcaada ilçelerinin idari yönetimini düzenlemek, bu adaların kendine özgü ve genel Kanunlarla karşılanamayacak türden ihtiyaçlarını, şartlarına en uygun bir şekilde, hemen her yönden düzenlemek amacıyla yürürlüğe konmuştur.

İstanbul'a bağlı Adalar ise bunlardan farklı olarak toplam dokuz (9) adadan oluşan bir ilçe ve tek bir ilçe belediyesidir. Adalar İlçe Belediyesi ayrıca, diğer ada ilçe belediyelerinden farklı olarak Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Ayrıca Ülkemizdeki ilçe belediyeleri arasında tamamı doğal, tarihi ve kentsel sit olan tek ilçe belediyesidir. 1861 yılında İstanbul Şehremanetine bağlı 7. Daire olarak Ülkemizdeki ilk yerel yönetim birimlerinden birisi olmuş, 1867 yılında Vilayet nizamnamesi ile 'kaza' yapılarak İstanbul vilayetinin bir ilçesi olmuştur. İstanbul Belediyesi' ne bağlı bir Şube olarak yönetildiği dönemde, 1976 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile sit alanı ilan edilmiş, 1983 yılında yürürlüğe giren 3030 sayılı yasa çerçevesinde kurulan İstanbul Büyükşehir Belediyesi' ne bağlı bir ilçe belediyesi olmuş, ilk belediye başkanını seçtiği 1984 yılında ise Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 31/03/1984 tarih ve 234 sayılı kararıyla tarihsel, doğal ve kentsel sit olarak belirlenmiştir.

Sit alanı kavramı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda; "tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlar" olarak tanımlanmıştır. Sit alanı ilan kararı, belli sınırlar içerisinde bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlığı topluluğunun korunabilmesini sağlamaya yönelik olarak özel bir hukuki statü oluşturulması anlamına gelmekte ve alanda bulunan taşınmaz kültür ve tabiat

varlıklarının korunmasına yönelik çalışmaların bütünlük içerisinde yürütülmesini zorunlu kılan özel bir statü getirilmesini gerekli kılmaktadır.

Yaklaşık 1100 hektar alana sahip olan Adalar, 5'i yerleşik (Büyükada, Heybeliada, Kınalıada, Burgazadası, Sedefadası) ve 4'ü iskansız (Yassıada, Sivriada, Kaşıkadası ve Tavşanadası) olmak üzere toplam 9 adadan oluşmaktadır. 6409 adet olan bina stokunun 1707 adedi tescilli eski eser olup, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun gündeminde de 206 yapı, tescil için beklemektedir. **Mevcut bina stokunun 1/3'üne yakını eski eser niteliği taşıyan Adalar'ın yüzölçümünün % 55' i ise ormandır.**

Adalar'da, bazı kamu hizmetleri dışında motorlu taşıt kullanımı, öteden beri geleneksel olarak söz konusu değildir. 16.06.1999 tarih ve 11012 sayılı KTVKK kararı ile özel motorlu taşıtların kullanılması yasaklanmıştır ve 1/5000' lik plan ile de bu durum belirlenmiştir. Adalar içi ulaşımı, geleneksel olarak dünyada benzeri bulunmayan plakalı faytonlar ve bisikletlerle sağlanmaktadır. Adalarda toplam 8000 civarında bisiklet ve 277 adet fayton bulunmaktadır. (Büyükada: 226, Heybeliada: 30, Burgazadası:21)

Adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre; 15.263 kişinin yaşamakta olduğu 12.005 seçmenin bulunduğu Adalar, İstanbul'un diğer ilçelerinden çok farklı özel bir konuma sahiptir. İstanbul'a çok yakın ve ulaşımın kolay olması nedeniyle, özellikle hafta sonları, burada ikamet edenler evlerine gelmekte ve nüfus önemli oranda yükselmektedir. Tüm yıl boyunca hava koşullarına bağlı olarak, özellikle Nisan-Ekim ayları arasında yerleşik olarak 60.000'i bulan ilçe nüfusu, hafta sonları yoğunlaşan günübirlik ziyaretçilerle 300.000'i aşmaktadır. Bunun yanı sıra kış mevsiminde, (yerli, yabancı) turistlerin ziyaretleriyle Adalar, yaşam canlılığını yitirmemekte, her ada orta büyüklükte bir kasaba düzeyinde olmaktadır. Adalardaki nüfus iyi hava koşullarında hiçbir zaman 50 binlerin altına düşmemektedir. Adalar'daki nüfusun anakaradan ve birbirinden bağımsız 5 adada olması nedeniyle yerel hizmetler tüm adalara ayrı ayrı verilmek zorundadır.

Doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin ve benzersiz konumunun yanı sıra, çok farklı güzelliklere sahip olan ve yerleşik kış nüfusu ile yerleşik yaz nüfusu arasında büyük olan Adalar Belediyesi'nin, genel bütçe gelirlerinden aldığı pay kış nüfusuna göredir. Yani 15.263 kişiye göredir. Bu ödeneğin yaklaşık yarısı borçlar için İller Bankası'na kesilmekte olup, kalan miktar ise ancak norm kadrosundan 72'si boş olmasına rağmen, personel giderlerinin 1/6'sına yetmektedir.

Her yıl milyonlarca yerli ve yabancı turistin ziyaret ettiği, tamamı sit alanı olan ve KTVKK denetiminde olan Adalar'da halen inşaat yasağı bulunmaktadır. Onarımlar dışında yeni inşaat yapılabilecek arsa sayısı ise otuz civarındadır. Bu nedenle Belediye, inşaat ve iskan harçlarından gelir elde edememektedir. Yalnızca emlak vergilerinden elde edilen gelir ise, binaların yaklaşık 1/3'ünün tescilli eski eser olması ve diğer muafiyetler nedeniyle düşük düzeydedir.

Bir başka sorun alanı ise kadro ile ilgilidir. Yönetmelik gereği, merkezi yönetimee belirlenen norm kadro sayısı ile Belediye hizmetlerinin etkin ve kaliteli olarak verilebilmesi bir yana, personel giderlerinin bütçenin % 30'unu çok aşması nedeniyle boş kadrolara atama

da yapılamamaktadır. Bu kadrolara atama yapılsa dahi Belediyenin bütçesi bu personele maaş ödeyemeyecektedir. Örnek verecek olursak; tüm adalara zabıta hizmetlerini vermek için sahip olduğumuz kadro 21 (yirmibir) kişidir. Bu sayı ile, zabıta hizmetlerinin ancak tek bir adada yerine getirebilmesi mümkündür.

Diğer taraftan; Adalar'ın anakara ve diğer adalarla bağlantısı deniz yolu ile yapılmaktadır. Bu nedenle Adalar Belediyesi, kamu hizmetlerini yapabilmek için deniz taşıtları kullanmak zorundadır. Belediyemize ait deniz taşıtlarından iki adet çıkarma gemisi ile; tüm kamu hizmetleri, toplanan çöplerin anakaraya günlük olarak taşınması ve bazı gıdaların adalara nakli yapılmakta, hizmet tekneleri ise başta sağlık hizmeti olmak üzere, yine tüm kamu hizmetlerinde kullanılmaktadır. Deniz taşıtları ile yapılan kamu hizmetleri için herhangi bir ücret alınmamaktadır. Deniz taşıtları ile verdiğimiz hizmet, adalılar ve adalar için hayati önemdedir. Çünkü; bu taşıtlarla, can kurtarma, orman yangınlarına müdahale, güvenlik, afet zamanlarında destek ve tahliye başta olmak üzere her türlü kamu hizmetleri yerine getirilmekte ve bunlar 7/24 esasına göre çalıştırılmaktadır. Bu taşıtlarda toplam 22 denizci personel görev yapmakta olup, yalnızca 2 kaptan personel kadrolu çalışmaktadır.

Farklı konumu ve benzersiz özellikleri nedeniyle Adalar, Ülkemizin yanı sıra dünyada da benzersiz bir konuma sahiptir. Tüm bu özelliklerinin yanı sıra kültürel, tarihi ve doğal değerleri ile ülkemizin batıya açılan penceresi olma niteliği de göz önünde bulundurulduğunda Adalar'ın pilot bölge yapılması ve özel bir yasal statüye kavuşturulması gerekmektedir. Çünkü Adalar, çok özel bir yerleşim yeridir. Anakaradan ve birbirinden bağımsız bir adalar grubundan oluşmakta, tamamı doğal, tarihi ve kentsel sit alanı olmasının yanı sıra, adeta açık hava müzesi olmak gibi ayrıcalıklı bir konuma da sahip bulunmaktadır. Adalar büyük şehrin herhangi bir ilçesi gibi algılanmamalıdır. Bazı sayfiye yerlerindeki gibi nüfus yoğunluğu sezonluk değildir. Yine ticaretin yoğun olduğu yerleşim yerlerinden de çok farklıdır. Devamlı yaşayanlar, dönemsel yaşayanlar ve günübirlik ziyaretçilerin sayısı çok değişken, profili de çok farklıdır. Yaz aylarında yüz binleri aşan, diğer aylarda ise hiç eksilmeyen günübirlik ziyaretçi akınının yarattığı sorunlara (günü kurtarma yaklaşımıyla) yıllardır kalıcı çözümler üretilmemiştir. Bunun sonucunda, Adalar'ın özen ve titizlikle korunması gereken doğal, tarihi ve kültürel dokusu zarar görmüştür. Kaynak ve yetki sorunları nedeniyle yerel ölçekte hizmet üretecek birimler, değer ve çözüm üretmeye çalışırken, kısıtlı kaynakların getirdiği sınırlar aşılamadığından verimlilik düşmektedir. Sorunlar ertelenmekte, üretilen çözümler hedefe ulaşmamaktadır.

ANAKARAYLA BAĞLANTISI OLMAYAN ADA VE ADALAR GRUBUNDAN OLUŞAN YERLEŞİM YERLERİNDEKİ İLÇE BELEDİYELERİNİN GELİRLERİ KONUSUNDA YAŞADIĞI SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ AMACI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere, Genel Bütçe Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunu' nun 2. Maddesininin 5. Fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki m. 2/6 fıkrası eklenmiştir:

“MADDE 2/6 - Belediye sınırlarının tamamı sit alanı ilan edilmiş Belediyelere, genel bütçe gelirlerinden verilen pay iki kat olarak uygulanır.”

MADDE 2- 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu' na Turist Vergisi Başlıklı aşağıdaki Ek madde eklenmiştir:

“Turist Vergisi - EK MADDE 1 – Anakarayla bağlantısı olmayan ada ve adalar grubundan oluşan yerleşim yerlerindeki İlçe Belediyesinin sınırlarında daimi olarak ikamet edenlerin dışında, ziyaret amacıyla gelen yolculardan İlçe Belediye Meclisinin belirleyeceği miktarda bir hizmet bedeli alınır. Bu bedel, deniz taşımacılığı yapan kamu veya özel kuruluşlar tarafından bilet fiyatlarına yansıtılmak suretiyle tahsil edilir ve tahsil edilen miktar, her ayın onuncu gününe kadar aylık olarak İlçe Belediyesi hesabına aktarılır. Bu maddeye göre alınacak hizmet bedeli, yolcu taşıma ücretinin % 80'ini aşamaz”

MADDE 3- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunun 27. Maddesinin 7. Fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki 27/8. Fıkra eklenmiştir:

“MADDE 27/8 – Anakarayla bağlantısı olmayan ada ve adalar grubundan oluşan yerleşim yerlerindeki Büyükşehir sınırları içerisindeki İlçe Belediyelerine Büyükşehir Belediyesi tarafından, İlçe Belediyesinin bir yıl önceki gerçekleşmiş olan bütçe gelirinin toplam tutarının % 50'si oranında yardım yapılır. Bu yardım Büyükşehir bütçesinde diğer belediyelere yapılacak yardım kalemine konur ve eşit taksitler halinde her ayın 10'una kadar İlçe Belediyesi hesabına aktarılır. “

MADDE 4- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Kanunu madde 47/ 3' ten sonra gelmek üzere aşağıdaki 47/4. Ve 5. Fıkrası eklenmiştir:

“MADDE 47/4 - Anakarayla bağlantısı olmayan ada ve adalar grubundan oluşan yerleşim yerlerindeki İlçe Belediyesinin sınırları içerisinde yer alıp, Hazineye, Büyükşehir Belediyesi’ne veya İl Özel İdaresine ait olan, bu kuruluşların yasal olarak yürütmek zorunda oldukları hizmetler için gerekli olmayan ve başka kamu hizmetine tahsis edilmemiş olan taşınmazlar bedelsiz olarak o İlçe Belediyesine devredilir. “

“MADDE 47/5 - İlçe Belediyesinin sınırları içerisinde, Devletin hüküm ve tasarrufunda olup, planlarda plaj lejandında kalan ve plaj olarak kullanılan alanların tamamı, herhangi bir kira ücreti alınmadan İlçe Belediyesinin kullanımına tahsis edilir. Bu alanlar halka açık plajlar olarak düzenlenir ve işletilir.”

MADDE 5-5393 Sayılı Belediye Kanunu madde 49/8. Fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki 49/9. Ve 49/10. Fıkra eklenmiştir:

“**MADDE 49/9-** Anakarayla bağlantısı olmayan ada ve adalar grubundan oluşan yerleşim yerlerindeki İlçe Belediyelerinin norm kadrosu “Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik” uyarınca bir derece üst dilime yükseltilir.

MADDE 49/10- Birden çok adadaki yerleşim yerinden oluşan İlçe Belediyelerinin norm kadrosundan boş olanlara yapılacak atamalarda, personel giderlerinin bütçenin % 30’unu geçmesi durumunda, İçişleri Bakanlığı onayı, dolu kadro oranının % 80’i geçmesi durumunda aranır.”

MADDE 6- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 7- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

